ଅଧ୍ୟାୟ 1

ରାଜ୍ୟରେ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର ବିହଙ୍ଗାବଲୋକନ

ଅଧ୍ୟାୟ 1

ବିଭାଗ କ

ରାଜ୍ୟରେ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନ (ପିଆର୍ଆଇ) ଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାର ସମୀକ୍ଷା

1.1 ଉପକ୍ରମ

ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ଅଧିନିୟମ, 1948 ନିୟମ ପ୍ରଣୟନ ସହିତ ଓଡ଼ିଶାରେ 1948 ମସିହାରୁ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନ (ପିଆର୍ଆଇ) ଗୁଡ଼ିକର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ 1961 ମସିହାରେ ଓଡ଼ିଶା ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ଅଧିନିୟମ ଓ ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ଅଧିନିୟମ 1959 ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ହେବାରୁ ରାଜ୍ୟରେ ତ୍ରିସ୍ତରୀୟ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ସ୍ଥାପିତ ହେଲା । ସ୍ୱୟଂ ଭାବରେ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର ଅର୍ଥନୈତିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧିକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରିବା ଓ ସାମାଜିକ ନ୍ୟାୟକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ନିମିତ୍ତ ପିଆରଆଇଗୁଡ଼ିକୁ କ୍ଷମତାପନ୍ନ କରିବା ପାଇଁ ଉପରୋକ୍ତ ଅଧିନିୟମ ଗୁଡ଼ିକୁ 73ତମ ସମ୍ବିଧାନ ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, 1992 ଅନୁସାରେ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ସାରଣୀ 1.1: ରାଜ୍ୟର ପାର୍ଶ୍ୱଚିତ୍ର

ସଙ୍କେତକ	ରାଜ୍ୟ ପରିସଂଖ୍ୟାନ	ଏକକ
କ୍ଷେତ୍ରଫଳ	1,55,707	ବର୍ଗ କିଲୋମିଟର
ତହସିଲ	317	ସଂଖ୍ୟା
ମୋଟ ଜନସଂଖ୍ୟା (ଜନଗଣନା 2011)	419.74	ଲକ୍ଷ
ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଜନସଂଖ୍ୟା	83	ପ୍ରତିଶତ
ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଲିଙ୍ଗ ଅନୁପାତ	989	1,000 ପୁରୁଷ ପ୍ରତି ମହିଳା
ସାନ୍ଦ୍ରତା	270	ବ୍ୟକ୍ତି/ ବର୍ଗ କିଲୋମିଟର
ପୁରୁଷ ସାକ୍ଷରତା	81.59	ପ୍ରତିଶତ
ମହିଳା ସାକ୍ଷରତା	64.01	ପ୍ରତିଶତ
ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ସାକ୍ଷରତା ହାର	70.22	ପ୍ରତିଶତ
ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଜନସଂଖ୍ୟା	17.13	ପ୍ରତିଶତ
ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଜନସଂଖ୍ୟା	22.85	ପ୍ରତିଶତ
ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ	30	ସଂଖ୍ୟା
ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି	314	ସଂଖ୍ୟା
ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ	6,794	ସଂଖ୍ୟା

ଉତ୍ସ: ଭାରତର ଜନଗଣନା 2011 ଓ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଏବଂ ପାନୀୟ ଜଳ ବିଭାଗରୁ ସଂଗୃହୀତ ସୂଚନା

1.2 ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗୁଡ଼ିକର ସାଙ୍ଗଠନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକୁ ତିନୋଟି ସ୍ତରରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି, ଯଥା: ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ(ଜେଡ୍‌ପି), ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି(ପିଏସ୍) ଏବଂ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ (ଜିପି) । ପିଆରଆଇ ଗୁଡ଼ିକର ସାଙ୍ଗଠନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ପରପୃଷ୍ଠାରେ ସୂଚିତ କରାଗଲା ।

ଚାର୍ଟ 1.1: ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗୁଡ଼ିକର ସାଙ୍ଗଠନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା

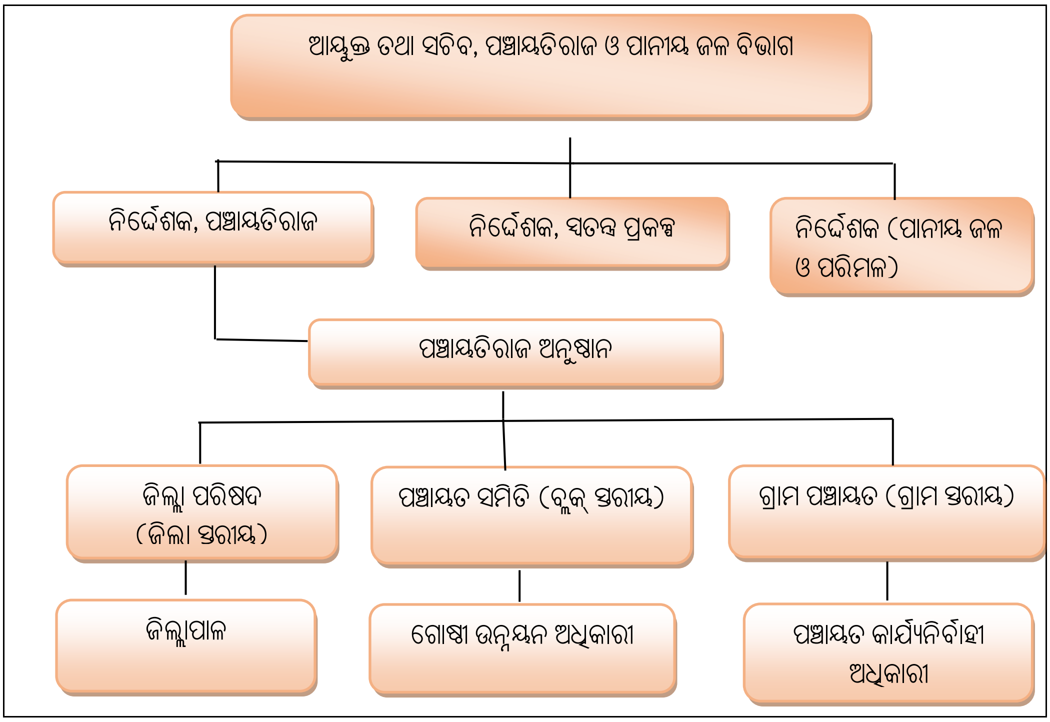

ପିଆର୍‌ଆଇର ତିନୋଟି ସ୍ତର ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଓ ପାନୀୟ ଜଳ ବିଭାଗ (ପିଆର୍‌ଆଇଆଣ୍ଡଡିଡବ୍ଲୁ)ର ପ୍ରଶାସନିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି, ଯାହାର ମୁଖ୍ୟ, ସଚିବ ଅଟନ୍ତି । ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରରେ ତାଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ (ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ), ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ (ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରକଳ୍ପ) ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ପାନୀୟ ଜଳ ଏବଂ ପରିମଳ ସହଯୋଗ କରନ୍ତି ।

ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ 30 ଟି ଜିଲ୍ଲାରେ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ (ଜେଡ୍‌ପି) ଅଛି । ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦକୁ ଏକ ନିର୍ବାଚିତ ନିକାୟ ପରିଚାଳନା କରେ, ଯାହାର ଅଧକ୍ଷ ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦର ନିର୍ବାଚିତ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ନିର୍ବାଚିତ ହୁଅନ୍ତି । ଜିଲ୍ଲାପାଳ, ପରିଷଦର ପଦପ୍ରଯୁକ୍ତ ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଅଧିକାରୀ[1] (ସିଇଓ) ଭାବରେ କାଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ଜିଲ୍ଲା ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ (ଡିଆର୍‌ଡିଏ)ର ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ପଦପ୍ରଯୁକ୍ତ ନିର୍ବାହୀ ଅଧିକାରୀ (ଇଓ) ଭାବରେ ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦର ଦୈନନ୍ଦିନ ପ୍ରଶାସନିକ କାର୍ଯ୍ୟ ତୁଲାଇଥାନ୍ତି ।

ବ୍ଲକ୍ ସ୍ତରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ଅଧକ୍ଷଙ୍କ ଅଧକ୍ଷତାରେ ଏକ ନିର୍ବାଚିତ ସଂସ୍ଥା ପରିଚାଳିତ ହୁଏ । ସମିତି ଅଧକ୍ଷ ବ୍ଲକର ନିର୍ବାଚିତ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଯଥାବିଧି ନିର୍ବାଚିତ ହୁଅନ୍ତି । ଗୋଷ୍ଠୀ ଉନ୍ନୟନ ଅଧିକାରୀ (ବିଡିଓ) ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତିର ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି ।

ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ସ୍ତରରେ ସରପଞ୍ଚଙ୍କ ଅଧକ୍ଷତାରେ ନିର୍ବାଚିତ ସଭ୍ୟ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ଗଠିତ ହୋଇଥାଏ । ପଞ୍ଚାୟତ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଅଧିକାରୀ (ପିଇଓ) ସରପଞ୍ଚଙ୍କର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣରେ ନିଜର ଦାୟିତ୍ୱ ସଂପାଦନ କରିଥାନ୍ତି । ସେ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତର ସାଧାରଣ ଅଧିକ୍ଷଣ ଏବଂ ସାମୁହିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ଅଟନ୍ତି ।

ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗୁଡ଼ିକର ସମସ୍ତ ସ୍ତର ନିମନ୍ତେ ଶେଷ ଥର ଫେବୃଆରୀ 2022 ରେ ନିର୍ବାଚନ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ପଞ୍ଚାୟତ ଅନୁଷ୍ଠାନର ନିର୍ବାଚିତ ନିକାୟର ଗଠନ ପ୍ରକ୍ରିୟା **ଚାର୍ଟ 1.2** ରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଲା: -

ଚାର୍ଟ 1.2: ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନର ନିର୍ବାଚିତ ନିକାୟର ଗଠନ ପ୍ରକ୍ରିୟା

ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ	ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି	ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ
ସଭାପତି	ଅଧକ୍ଷ	ସରପଞ୍ଚ
ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ସଭ୍ୟ	ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ସଭ୍ୟ	ୱାର୍ଡମେମ୍ବର

[1] ଜିଲ୍ଲା ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ପରିଷଦର ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ଉପାଧି 03 ଜୁନ୍ 2022 ଠାରୁ ମୁଖ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ଅଧିକାରୀ ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଅଧିକାରୀ ରୁପେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଅଛି ।

1.3 ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା

ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା, 243 ରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କଠାରୁ କ୍ଷମତା, ସମ୍ବଳ ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ବାଚିତ ସ୍ଥାନୀୟ ନିକାୟମାନଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବା ନିମନ୍ତେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଏକାଦଶ ଅନୁସୂଚୀରେ ଥିବା 29 ଟି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବା ପାଇଁ ଆଇନ୍ ପ୍ରଣୟନ/ ମୂଳ ଆଇନକୁ ସଂଶୋଧନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନସଭାକୁ କ୍ଷମତା ଅର୍ପଣ କରାଯାଇଅଛି । ଏହାଦ୍ୱାରା ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଜୀବନର ଅର୍ଥନୈତିକ ପ୍ରଗତି ଓ ସାମାଜିକ ନ୍ୟାୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ଯୋଜନା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରଣୟନର ଏକ ମଞ୍ଚ ଭାବରେ ଉଭା ହୋଇପାରିବେ ।

ମାର୍ଚ୍ଚ 2022 ସୁଦ୍ଧା, ରାଜ୍ୟ ସରକାର 19 ଟି ବିଭାଗର 29 ଟି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମଧ୍ୟରୁ 11 ଟି ବିଭାଗର 21 ଟି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ପଞ୍ଚାୟତି ରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଛି (***ପରିଶିଷ୍ଟ 1.1***) । କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ଓ ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସୁପାରିଶ କରିଥିବା ପାଣ୍ଠି ସହିତ ରାଜ୍ୟରେ ସହାୟତା ସରକାର ମଧ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରଦାନ କରିଥାଆନ୍ତି । ଏହି ପାଣ୍ଠି ଗୁଡ଼ିକ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ।

1.4 ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର କର୍ମଚାରୀ ନିଯୁକ୍ତି ପଦ୍ଧତି

ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦର ପ୍ରମୁଖ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଅଧିକାରୀ ଅଟନ୍ତି । ଜେଡ୍‌ପି ଅଧିନିୟମ, 1991ର ବିଭାଗ 13(i) ନିୟମରେ ବିହିତ ହୋଇଥିବା ଅନୁସାରେ ସେହିସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ଏବଂ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିଥାନ୍ତି । ଜିଲ୍ଲା ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ସଂସ୍ଥାର ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ (ପିଡି) ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦର ପଦପ୍ରଯୁକ୍ତ, ସଚିବ ଅଟନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ଲକର ମୁଖ୍ୟ ଜଣେ ଗୋଷ୍ଠୀ ଉନ୍ନୟନ ଅଧିକାରୀ (ବିଡିଓ) ଅଟନ୍ତି, ଯାହାଙ୍କୁ ଜଣେ ଅତିରିକ୍ତ ଗୋଷ୍ଠୀ ଉନ୍ନୟନ ଅଧିକାରୀ (ଏବିଡିଓ) ସହାୟତା କରିଥାନ୍ତି ।

ସେହିପରି, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତର ଜଣେ ପଞ୍ଚାୟତ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଅଧିକାରୀ ଥାଆନ୍ତି, ଯିଏକି ଜଣେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ । ସେ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ବୈଠକର ବିବରଣୀ ନଥିପତ୍ରର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରିଥାନ୍ତି । ସେ ମଧ ସେହି ସମସ୍ତ ନଥିପତ୍ର ଏବଂ ଦସ୍ତାବିଜ, ନଗଦ ଅର୍ଥ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟବାନ ସମ୍ପତ୍ତିର ଜିମାଦାର ଅଟନ୍ତି । ସେ ମଧ ନିର୍ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କ୍ଷମତାର ସଦୁପଯୋଗ କରିବା ସହ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦାୟିତ୍ୱ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ, 2014 ନିୟମ ଅନୁସାରେ ନିର୍ବାହ କରନ୍ତି ।

ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ଓ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ମାନଙ୍କରେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2022 ସୁଦ୍ଧା ମଞ୍ଜୁରୀପ୍ରାପ୍ତ ପଦବୀ ଓ ଅଧିକୃତ ପଦବୀ ***ସାରଣୀ 1.2*** ରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଲା:

ସାରଣୀ 1.2: ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ଓ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତରେ ଥିବା ମଞ୍ଜୁରୀ ପ୍ରାପ୍ତ ପଦବୀ ଓ ଅଧିକୃତ ପଦବୀର ବିବରଣୀ

ପଦବୀ	ମଞ୍ଜୁରୀ ପ୍ରାପ୍ତ ପଦବୀ	ଅଧିକୃତ ପଦବୀ	ଶୂନ୍ୟ ପଦବୀ (ପ୍ରତିଶତ)
ଗୋଷ୍ଠୀ ଉନ୍ନୟନ ଅଧିକାରୀ	314	308	6 *(2)*
ଅତିରିକ୍ତ ଗୋଷ୍ଠୀ ଉନ୍ନୟନ ଅଧିକାରୀ	314	212	102 *(32)*
କନିଷ୍ଠ ଯନ୍ତ୍ରୀ (ଜେଇ)/ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ବୈଷୟିକ ସହାୟକ (ଜିପିଟିଏ)	4,134	1,792	2,342 *(57)*
ପଞ୍ଚାୟତ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଅଧିକାରୀ	6,798	4,280	2,518 *(37)*

ଉତ୍ସ: ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଏବଂ ପାନୀୟ ଜଳ ବିଭାଗରୁ ସଂଗୃହୀତ ସୂଚନା

ଉପରୋକ୍ତ ସାରଣୀରୁ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ଗୁଡ଼ିକରେ 32 ପ୍ରତିଶତ ପଦବୀ ଓ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତଗୁଡ଼ିକରେ 57 ପ୍ରତିଶତ ଜେଇ/ ଜିପିଟିଏ ଏବଂ 37 ପ୍ରତିଶତ ପଦବୀ ଖାଲିଥିଲା । ଏଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଶାସନିକ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପଦବୀ ଥିଲା । ଅଧିକ ପରିମାଣର ଖାଲି ପଦବୀ ପିଆର୍‌ଆଇର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଥିଲା ।

1.5 ବିଭିନ୍ନ କମିଟିର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା

ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟ ନିଷ୍ପାଦନ ପାଇଁ ସାତଟି ସ୍ଥାୟୀ କମିଟିସବୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ତରରେ ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ (ସ୍ଥାୟୀ କମିଟି ଗଠନ) ନିୟମ, 3, 2002, ଓଡ଼ିଶା ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି (ସ୍ଥାୟୀ କମିଟି ଗଠନ) ନିୟମ, 3, 2000 ଅନୁସାରେ ଗଠନ କରାଯାଇଥାଏ । ସଭାଧକ୍ଷ ଏବଂ ସଭ୍ୟ, ନିର୍ବାଚିତ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ନିର୍ବାଚିତ ହୁଅନ୍ତି । ***ପରିଶିଷ୍ଟ 1.2*** ରେ ସ୍ଥାୟୀ କମିଟିର ଭୂମିକା ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଅଛି ।

ପୁନଶ୍ଚ, ଗ୍ରାମ ଉନ୍ନୟନ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରରେ ତତ୍କାଳିକ ସତର୍କତା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନ କମିଟିକୁ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରି ଜିଲ୍ଲା ଉନ୍ନୟନ ସମନ୍ୱୟ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କମିଟି (ଦିଶା), ଗଠନ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଜାରି (ଜୁଲାଇ 2016) କରିଥିଲା । ଦିଶା କମିଟିଗୁଡ଼ିକ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରରେ (କ) ବ୍ୟୟ ଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟବୋଧ ନିଶ୍ଚିତତା (ଖ) ବିଭିନ୍ନ ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକରେ ପବ୍ଲିକ୍ ପାଣ୍ଠିର ବହୁଳ ବ୍ୟବହାର (ଗ) ଯୋଜନା ଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଏବଂ (ଘ) ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ସଂଯୋଜନାର ବ୍ୟବହାର ଇତ୍ୟାଦିକୁ ଅନୁଧାନ କରନ୍ତି ।

ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଦିଶା କମିଟିର ସଭାଧକ୍ଷ ଏବଂ ସଚିବ, ପିଆର୍‌ଆଣ୍ଡଡିଡବ୍ଲୁ ବିଭାଗର ସଭ୍ୟସଚିବ ଅଟନ୍ତି । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଚାରି ଜଣ ଲୋକସଭା ସଭ୍ୟ, ଜଣେ ରାଜ୍ୟସଭା ସଭ୍ୟ, ଛଅ ଜଣ ବିଧାନ ସଭା ସଭ୍ୟ ଏବଂ ବିଭାଗୀୟ ସଚିବମାନେ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ଉତ୍ତର ଦାୟୀ ରହନ୍ତି । କମିଟି ପ୍ରତି ଛଅ ମାସରେ ଅତିକମରେ ଥରେ ବସିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ ଦିଶା କମିଟିର ସଭାଧକ୍ଷ ଜିଲ୍ଲାରୁ ନିର୍ବାଚିତ ଜଣେ ଲୋକସଭା ସଭ୍ୟ ହେବେ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଏମ୍‌ପିମାନେ ସହଯୋଗୀ ସଭାଧକ୍ଷ ଭାବେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ହେବେ । ଜିଲ୍ଲାପାଳ ସଭ୍ୟ ସଚିବ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ, ଜିଲ୍ଲାର ସମସ୍ତ ନିର୍ବାଚିତ ବିଧାନ ସଭା ସଭ୍ୟ, ଜଣେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ପ୍ରତିନିଧି, ପାଞ୍ଚ ଜଣ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ମୁଖ୍ୟ, ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦର ସଭାଧକ୍ଷ, ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତିର ସଭାଧକ୍ଷ, ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଡିଆର୍‌ଡିଏ, ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟର ନୋଡାଲ କାର୍ଯ୍ୟକାରିଣୀ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲାର ଅଗ୍ରଣୀ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ହେବ । କମିଟିର ବୈଠକ ଅତିକମରେ ତିନି ମାସରେ ଥରେ ହେବା ଦରକାର ।

2021-22 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରରେ କୌଣସି ଦିଶା ସଭା ହୋଇନଥିଲା । ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରରେ ହେବାକୁ ଥିବା 4ଟି ସଭାରୁ 13 ଟି ଜିଲ୍ଲାରେ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ସଭା ଏବଂ 4 ଟି ଜିଲ୍ଲାରେ ଦୁଇଟି ଲେଖାଏଁ ସଭା ହୋଇଥିଲା । 13 ଟି ଜିଲ୍ଲାରେ କୌଣସି ସଭା ହୋଇନଥିଲା ।

1.6 ପାଣ୍ଠିର ପରିଚାଳନା ବ୍ୟବସ୍ଥା

ରାଜ୍ୟରେ ପିଆର୍‌ଆଇ ଗୁଡ଼ିକର ପାଣ୍ଠିର ମୁଖ୍ୟ ଉତ୍ସ ହେଲା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରାୟୋଜିତ ଯୋଜନା । ଏଗୁଡ଼ିକ ହେଲା (କ) ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀ ଜାତୀୟ ଗ୍ରାମୀଣ ନିଶ୍ଚିତ ରୋଜଗାର ଯୋଜନା (ଏମ୍‌ଜିଏନ୍‌ଆର୍‌ଇଜିଏସ୍) (ଖ) ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଆବାସ ଯୋଜନା (ପିଏମ୍‌ଏୱାଇ) (ଗ) ଜାତୀୟ ଗ୍ରାମୀଣ ଜୀବିକା ମିଶନ (ଏନ୍‌ଆର୍‌ଏଲ୍‌ଏମ୍), (ଘ) ସ୍ୱଚ୍ଛ ଭାରତ ମିଶନ (ଏସ୍‌ବିଏମ୍), (ଙ) ଜାତୀୟ ଗ୍ରାମୀଣ ପାନୀୟ ଜଳ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ (ଏନ୍‌ଆର୍‌ଡବ୍ଲୁଡିପି)/ ଜଳ ଜୀବନ ମିଶନ (ଜେଜେଏମ୍) ଇତ୍ୟାଦି । ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ (ଏସ୍‌ଏଫ୍‌ସି) ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ (ସିଏଫ୍‌ସି) ଦ୍ୱାରା ସୁପାରିଶ କ୍ରମେ ମିଳୁଥିବା ଅନୁଦାନ ମଧ୍ୟ ଏହି ଉତ୍ସର ଏକ ଅଂଶ । ରାଜ୍ୟ ପ୍ରାୟୋଜିତ ଯୋଜନା ଯଥା ବର୍କ୍ସି ଜଗବନ୍ଧୁ ସମସ୍ତ ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କୁ ନିଶ୍ଚିତ ପାନୀୟ ଜଳ (ବସୁଧା), ଆମ ଗାଁ ଆମ ବିକାଶ (ଏଜିଏବି) ଏବଂ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଗ୍ରାମୀଣ ଯୋଜନା (ଜିଜିୱାଇ)ରେ ମଧ୍ୟ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା ।

କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର (ଜିଓଆଇ) ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର (ଜିଓଓ) ଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ଯୋଜନାରେ ପିଆର୍ ଆଣ୍ଡ ଡିଡବ୍ଲ୍ୟୁ ବିଭାଗକୁ ମିଳିଥିବା ପାଣ୍ଠି ଏବଂ ପି ଆର୍ ଆଇ ଗୁଡିକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ପାଣ୍ଠି **ସାରଣୀ *1.3*** ଓ **ସାରଣୀ *1.4*** ରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଲା ।

ସାରଣୀ 1.3: ବିଭିନ୍ନ ଯୋଜନାରୁ 2017-22 ମଧ୍ୟରେ ଉପଲବ୍ଧ ପାଣ୍ଠିର ବିବରଣୀ

(ଟଙ୍କା କୋଟିରେ)

ପରିକଳ୍ପନା	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22 (% ବୃଦ୍ଧି 2017-18)
ପିଏମ୍ଏୱାଇ	4,004.64	4,502.92	3,496.38	4,628.76	2,377.71
ଏମ୍ଜିଏନ୍ଆର୍ଇଜିଏସ୍	810.86	891.97	989.32	1,600.14	6,852.36*(745%)*
ଏନ୍ଆର୍ଏଲ୍ଏମ୍	493.49	610.29	897.19	804.63	1,074.36*(118%)*
ଜିଜିୱାଇ	300.00	500.00	00	00	24.37
ଏଜିଏବି	00	00	00	1,188.25	1,554.68
ଏନ୍ଆର୍ଡିଡବ୍ଲୁପି	00	253.35	720.97	1,204.01	6,000.00
ବସୁଧା	00	00	00	00	850.00
ଏସ୍ବିଏମ୍	00	1,986.97	2,336.27	80.96	215.40
ଏସ୍ଏଫ୍ସି	1,509.01	1,645.25	1,762.12	2,461.54	2,533.55 *(68)*
ମୋଟ	**7,118.00**	**10,390.75**	**10,202.25**	**11,968.29**	**21,482.43*(202)***

***ଉତ୍ସ:** ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଓ ଡିଡବ୍ଲୁ ବିଭାଗ*

ସାରଣୀ 1.3 ରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ତୁଳନାରେ 2021-22 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ପାଣ୍ଠି 202 ପ୍ରତିଶତ ଅଧିକ ଥିଲା । ଅଧିକ ପାଣ୍ଠି ବୃଦ୍ଧି ଏମ୍ଜିଏନ୍ଆର୍ଇଜିଏସ୍, ଏନ୍ଆର୍ଏଲ୍ଏମ୍, ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ଏବଂ ନୂଆ ଯୋଜନା ମଧ୍ୟରେ ଏଜିଏବି, ଏନ୍ଆର୍ଡିଡବ୍ଲୁପି/ ଜେଜେଏମ୍, ବସୁଧା ଏବଂ ଏସ୍ବିଏମ୍ରେ ହୋଇଥିଲା ।

ସାରଣୀ 1.4: 2017-18 ରୁ 2021-22 ମଧ୍ୟରେ ପିଆର୍ଆଇ ଗୁଡ଼ିକୁ ଦିଆଯାଉଥିବା ପାଣ୍ଠିର ବିବରଣୀ

(ଟଙ୍କା କୋଟିରେ)

ପରିକଳ୍ପନା	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22 (% ବୃଦ୍ଧି 2017-18)
ପିଏମ୍ଏୱାଇ	4,004.64	4,502.92	3,496.38	4,628.76	1,138.02
ଏମ୍ଜିଏନ୍ଆର୍ଇଜିଏସ୍	810.86	891.97	989.32	1,600.14	5,984.98 *(638)*
ଏନ୍ଆର୍ଏଲ୍ଏମ୍	493.49	610.29	897.19	804.63	843.86 *(71)*
ଜିଜିୱାଇ	300.00	500.00	00	00	33.22
ଏଜିଏବି	00	00	00	1,188.25	1,305.55
ଏନ୍ଆର୍ଡିଡବ୍ଲୁପି	00	253.35	720.97	1,204.01	2,636.95
ବସୁଧା	00	00	00	00	944.32
ଏସ୍ବିଏମ୍	00	1,986.97	2,336.27	80.96	207.73
ଏସ୍ଏଫ୍ସି	1,509.01	1,645.25	1,762.12	2,461.54	2,533.55*(68)*
ମୋଟ	**7,118.00**	**10,390.75**	**10,202.25**	**11,968.29**	**15,628.18 *(120)***

***ଉତ୍ସ:** ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଓ ଡିଡବ୍ଲୁ ବିଭାଗ*

ସାରଣୀ 1.4 ରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ 2021-22 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ 2017-18 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ତୁଳନାରେ ବ୍ୟୟ 120 ପ୍ରତିଶତ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲା । ଅଧିକ ବୃଦ୍ଧି ଏମ୍ଜିଏନ୍ଆର୍ଇଜିଏସ୍, ଏନ୍ଆର୍ଏଲ୍ଏମ୍, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ଅନୁଦାନ ଏବଂ ନୂତନ ଯୋଜନା ଯେପରି ଏଜିଏବି, ଏନ୍ଆର୍ଡିଡବ୍ଲୁପି/ ଜେଜେଏମ୍, ବସୁଧା ଏବଂ ସ୍ୱଚ୍ଛ ଭାରତ ମିଶନରେ ହୋଇଥିଲା ।

ପୁନଶ୍ଚ, 2021-22 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା 21,482.43 କୋଟି ଟଙ୍କା ବଦଳରେ 15,628.18 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାକି 27 ପ୍ରତିଶତ ବ୍ୟୟ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ଶେଷ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପିଆର୍ଆଇମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଯୋଜନା ଏବଂ ଅଣ-ଯୋଜନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବଜେଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା ***ଚାର୍ଟ 1.3**, **1.4*** ଏବଂ ***ସାରଣୀ 1.5*** ରେ ଦର୍ଶାଗଲା

ଚାର୍ଟ 1.3 : ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ 2017-22 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ମଧରେ ଯାଜନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବଜେଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ

(ଟଙ୍କା କୋଟିରେ)

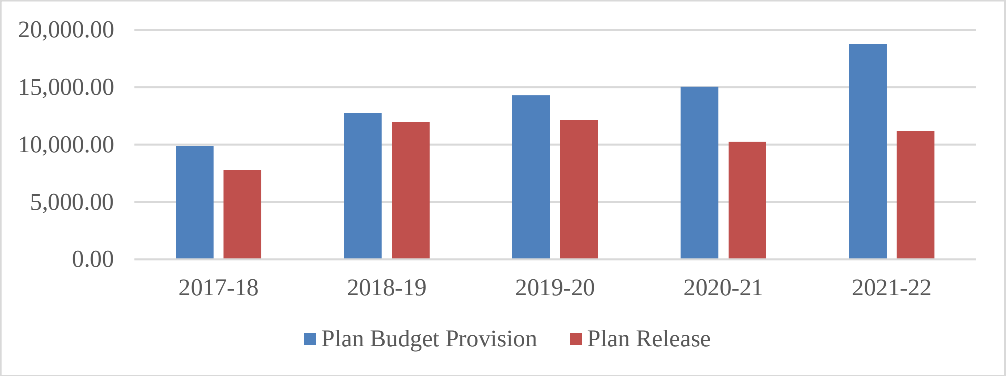

ଚାର୍ଟ 1.4 : ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ 2017-22 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ମଧରେ ଯାଜନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବଜେଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦା

(ଟଙ୍କା କୋଟିରେ)

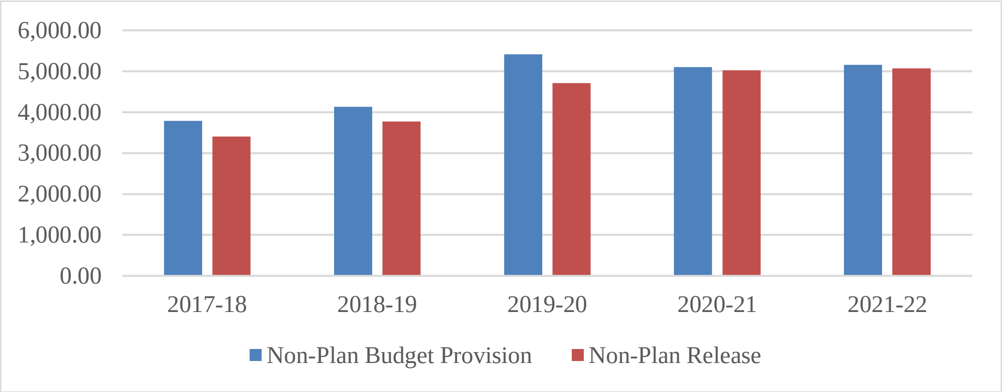

ଚାର୍ଟ 1.5: ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ 2017-22 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ମଧରେ ଯୋଜନା ଏବଂ ଅଣ-ଯୋଜନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବଜେଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା

(ଟଙ୍କା କୋଟିରେ)

ବର୍ଷ	ଯୋଜନା		ଅଣଯୋଜନା	
	ବଜେଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା	ପ୍ରଦାନ (ପ୍ରତିଶତରେ)	ବଜେଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା	ପ୍ରଦାନ (ପ୍ରତିଶତରେ)
2017-18	9,855.94	7,774.10 *(79)*	3,789.64	3,407.57 *(90)*
2018-19	12,744.02	11,958.62 *(94)*	4,132.07	3,769.64 *(91)*
2019-20	14,280.68	12,144.42 *(85)*	5,416.18	4,712.89 *(87)*
2020-21	15,052.67	10,243.99 *(68)*	5,099.29	5,019.48 *(98)*
2021-22	18,764.44	11,176.10 *(60)*	5,159.74	5,072.02 *(98)*

ଉତ୍ସ: ପିଆର୍‌ଆଣ୍ଡଡିଡବ୍ଲୁ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଉପଲବ୍ଧ କରାଯାଇଥିବା ଏମ୍‌ଆଇଏସ୍‌ର ତଥ୍ୟ

ଉପରୋକ୍ତ **ସାରଣୀ 1.5** ରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ ଯୋଜନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ପାଣ୍ଠି 2017-22 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଯୋଜନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବଜେଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା 60 ରୁ 94 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା । ସେହିଭଳି ଅଣଯୋଜନା କ୍ଷେତ୍ରରେ 87 ରୁ 98 ପ୍ରତିଶତ ପାଣ୍ଠି 2017-22 ମଧ୍ୟରେ 87 ରୁ 98 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା ।

1.7 ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ (ଏସ୍‌ଏଫ୍‌ସି)ଙ୍କ ସୁପାରିଶ

ଚତୁର୍ଥ ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ (2015-20) ତଳ ସ୍ତରରେ ଥିବା ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ ଦାୟିତ୍ୱ ସମ୍ପନ୍ନ ସ୍ଥାନୀୟ ସରକାର ହିସାବରେ ବିକଶିତ କରିବା ଦିଗରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ସହାୟତା ଓ ପରାମର୍ଶ ଦେବାକୁ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ

। ସେଥିରୁ କେତେକ ସୁପାରିଶ ସ୍ଥାନୀୟ ନିକାୟମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଆର୍ଥିକ ମୂଳଦୁଆକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବା ସମ୍ପର୍କିତ ଥିଲା । ସୁପାରିଶ ଗୁଡ଼ିକୁ ଚାରୋଟି ମୁଖ୍ୟ ଶୀର୍ଷରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି:

1. ପ୍ରତିଷ୍ଠାନିକ ଏବଂ ସଂଚରଣାତ୍ମକ ଦୃଢ଼ୀକରଣ
2. ସମ୍ବଳ ସୃଷ୍ଟି ଏବଂ ତତ୍‌ସଂକ୍ରାନ୍ତିୟ ଆଇନଗତ ବାଧା
3. ସାଧାରଣ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଏବଂ
4. ପାଣ୍ଠି ହସ୍ତାନ୍ତର

ସେହିଭଳି, ପଞ୍ଚମ ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ (2021-26) ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସୁପାରିଶ ଗୁଡ଼ିକୁ ଚାରୋଟି ମୁଖ୍ୟ ଶୀର୍ଷରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି:

1. ପାଣ୍ଠି ହସ୍ତାନ୍ତର
2. ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଦୃଢ଼ୀକରଣ
3. ସ୍ଥାନୀୟ ସରକାରଙ୍କର ନିଜସ୍ୱ ରାଜସ୍ୱର ଉତ୍ସ ବୃଦ୍ଧି ଦିଗରେ ପଦକ୍ଷେପର ଆବଶ୍ୟକତା ଏବଂ
4. ସାଧାରଣ ପ୍ରସଙ୍ଗ

ପିଆର୍‌ଆଇ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ 2017-18 ରୁ 2021-22 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଅବଧିରେ ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସୁପାରିଶ କରିଥିବା ମୋଟ ସମ୍ବଳ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ***ସାରଣୀ 1.6*** ରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଲା ।

ସାରଣୀ 1.6: ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ସୁପାରିଶ କରିଥିବା ସମ୍ବଳ ହସ୍ତାନ୍ତର

(ଟଙ୍କା କୋଟିରେ)

ବଣ୍ଟନ ପଦ୍ଧତି	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	ସମୁଦାୟ
ହସ୍ତାନ୍ତର	493.77	493.77	493.77	915.09	915.09	3,311.49
କର ସମର୍ପଣ	620.16	672.84	730.79	759.55	797.07	3,580.41
ଅନୁଦାନ	455.12	539.20	581.72	978.99	1,018.99	3,402.82
ମୋଟ	**1,569.05**	**1,705.81**	**1,806.28**	**2,653.63**	**2,731.15**	**10,294.72**

ଉତ୍ସ: ଚତୁର୍ଥ ଓ ପଞ୍ଚମ ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗଙ୍କ ତଥ୍ୟ

2021-22 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର 2,533.55 କୋଟି ଟଙ୍କା ପାଣ୍ଠି ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ବାବଦରେ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

1.8 କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗଙ୍କ ସୁପାରିଶ (ସିଏଫ୍‌ସି)

ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ (2015-20) ଗ୍ରାମୀଣ ସ୍ଥାନୀୟ ନିକାୟଗୁଡ଼ିକୁ ଏକ ମୂଳ ଅନୁଦାନ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ଅନୁଦାନ ପାଇଁ ସୁପାରିଶ କରିଥିଲେ । ଏହି ଅନୁଦାନଗୁଡ଼ିକ ମୌଳିକ ନାଗରିକ ସେବାରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲା । ଏଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଜଳଯୋଗାଣ, ସଫେଇ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ନାଳନର୍ଦ୍ଦମା ପରିଚାଳନା, କଠିନ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ପରିଚାଳନା, ବର୍ଷାଜଳ ନିଷ୍କାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଜନ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ସମ୍ପତ୍ତି ପ୍ରତିପାଳନ, ରାସ୍ତା, ଚଲା ରାସ୍ତା, ରାସ୍ତାର ଆଲୋକୀକରଣ, ମଶାଣି ଏବଂ ସମାଧିସ୍ଥଳ ଇତ୍ୟାଦିର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା । ରାଜ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ପାଇଁ ମୂଳ ଅନୁଦାନର ସୁବିଧା ଦିଆଯାଇଥିଲା । ତେବେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ଅନୁଦାନ ଗୁଡ଼ିକ 2016-17 ମସିହାରୁ କେତେକ ମାନଦଣ୍ଡ ପୂରଣ ପରେ ଦିଆଯିବାର ଥିଲା ।

ସେହିଭଳି, ପଞ୍ଚଦଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ 60 ପ୍ରତିଶତ ଟାଏଡ୍ ଅନୁଦାନ, ଜାତୀୟ ପ୍ରାଥମିକତା ଥିବା କେତେକ କାର୍ଯ୍ୟ ଯଥା- (କ) ଜଳ ଯୋଗାଣ (ଖ) ବର୍ଷାଜଳ ସଂରକ୍ଷଣ ଓ ଜଳ ଚକ୍ର ଏବଂ (ଗ) ସଫେଇ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସୁପାରିଶ କରିଥିଲେ ଏବଂ 40 ପ୍ରତିଶତ ମୂଳ ଅନୁଦାନ (ଅନ୍‌ଟାଏଡ୍ ଅନୁଦାନ) ରେ ଗ୍ରାମୀଣ ସ୍ଥାନୀୟ ନିକାୟ ଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ବିନିଯୋଗ କରାଯିବାକୁ ସୁପାରିଶ କରିଥିଲେ ।

ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଓ ପଞ୍ଚଦଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଥିବା ବାର୍ଷିକ ଅନୁଦାନ ବଣ୍ଟନ **ସାରଣୀ 1.7** ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ସାରଣୀ 1.7: କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗଙ୍କ ସୁପାରିଶ

(ଟଙ୍କା କୋଟିରେ)

କ୍ର.ସଂ.	ବିଷୟ	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	ମୋଟ
1	ମୂଳ ଅନୁଦାନ	1,528.71	1,768.44	2,389.54	2,258.00[2]	667.60	8,612.29
2	କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ଅନୁଦାନ	196.40	223.04	292.05	0	1,001.40	1,712.89
ମୋଟ		**1,725.11**	**1,991.48**	**2,681.59**	**2,258.00**	**1,669.00**	**10,325.18**

ଉତ୍ସ: ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଏବଂ ପଞ୍ଚଦଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ତଥ୍ୟ

ସୁପାରିଶ ଅନୁସାରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର 1,669 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ବାବଦରେ 2021-22 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରାପ୍ତ କରିଥିଲେ ।

1.9 ଅଡିଟ୍ ଆଦେଶ ନାମା

1.9.1 ପ୍ରାଥମିକ ଅଡିଟର

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ସ୍ଥାନୀୟ ପାଣ୍ଠି ସମୀକ୍ଷା (ଡିଏଲ୍ଏଫ୍ଏ) ହେଉଛନ୍ତି ରାଜ୍ୟ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରାଥମିକ ଅଡିଟର । ଏହା ରାଜ୍ୟର ଅର୍ଥ ବିଭାଗ ଅଧିନରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ସ୍ଥାନୀୟ ନିଧି ସମୀକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ, 1948 ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ । ଡିଏଲ୍ଏଫ୍ଏ 26 ଟି ଜିଲ୍ଲା ଅଡିଟ୍ ଅଫିସ୍ ମାଧମରେ ସମସ୍ତ 30 ଟି ଜିଲ୍ଲାର ପିଆର୍ଆଇ ଗୁଡ଼ିକୁ ଅଡିଟ୍ କରିଥାନ୍ତି । ମାର୍ଚ୍ଚ 2022 ସୁଦ୍ଧା ଡିଏଲ୍ଏଫ୍ଏ ଦ୍ୱାରା ଅଡିଟ୍ ହୋଇଥିବା ପିଆର୍ଆଇ ଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥିତି ସାରଣୀ **1.8** ରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଲା ।

ସାରଣୀ 1.8: ଡିଏଲ୍ଏଫ୍ଏ ଦ୍ୱାରା ମାର୍ଚ୍ଚ 2022 ସୁଦ୍ଧା ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର ଅଡିଟ୍ ସ୍ଥିତି

ବର୍ଷ	ଅଡିଟ୍ ପାଇଁ ଯୋଜନା ଥିବା ପିଆର୍ଆଇ ସଂଖ୍ୟା			ମୋଟ ଅଡିଟ୍ ହୋଇଥିବା ପିଆର୍ଆଇ ସଂଖ୍ୟା			କମ୍ତି (ପ୍ରତିଶତରେ)		
	ଜିପି	ପିଏସ୍	ଜେଡ୍ପି	ଜିପି	ପିଏସ୍	ଜେଡ୍ପି	ଜିପି	ପିଏସ୍	ଜେଡ୍ପି
2019-20	3,941	314	30	3,425	305	30	516 *(13)*	9 *(3)*	0 *(0)*
2020-21	3,762	314	30	2,543	304	27	1,219 *(32)*	10 *(3)*	3 *(10)*
2021-22[3]	590	273	30	493	257	30	97 *(16)*	16 *(6)*	0 *(0)*

ଉତ୍ସ: ସ୍ଥାନୀୟ ପାଣ୍ଠି ସମୀକ୍ଷା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଓଡ଼ିଶାଙ୍କ ଠାରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ତଥ୍ୟ

ସରକାର/ ଡିଏଲ୍ଏଫ୍ଏ ଅଡିଟ୍ ହୋଇନଥିବା ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ଗୁଡ଼ିକର ବକେୟା ହ୍ରାସ କରିବା ପାଇଁ ଭାରତର ସାର୍ବଜନିକ ସମୀକ୍ଷକ ଅନୁଷ୍ଠାନ (ଆଇପିଏଆଇ)ଙ୍କୁ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ଗୁଡିକର ଅଡିଟ୍ ପାଇଁ ନିୟୋଜନ କରିଥିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2010) । ଆଇପିଏଆଇ 2021-22 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ 338 ଟି ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ (ଡିଏଲ୍ଏଫ୍ଏ ଦ୍ୱାରା ଅତିରିକ୍ତ 493 ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ବାଦ୍) ଡିଏଲ୍ଏଫ୍ଏ ତରଫରୁ ସମୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ ।

1.9.2 ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହାସମୀକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମୀକ୍ଷା

ତ୍ରୟୋଦଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗଙ୍କ ସୁପାରଶ ଆଧାରରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଅପ୍ରେଲ 2011 ରେ ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହାସମୀକ୍ଷକ (ସିଏଜି)ଙ୍କୁ (କାର୍ଯ୍ୟ, କ୍ଷମତା ଓ ସେବା ସର୍ତ୍ତ) ଅଧିନିୟମ, 1971 ର ଧାରା 20(କ) ଅନୁସାରେ ସମସ୍ତ ତ୍ରିସ୍ତରୀୟ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକର ଅଡିଟ୍ ପାଇଁ ନ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ (ଅପ୍ରେଲ 2011) । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ସ୍ଥାନୀୟ ନିକାୟଗୁଡ଼ିକୁ ସମୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ଅଡିଟ୍ ସଂସ୍ଥା ଯଥା: ସ୍ଥାନୀୟ ସମୀକ୍ଷା ପାଣ୍ଠି ସମୀକ୍ଷା (ଏଲ୍ଏଫ୍ଏ) କୁ ବୈଷୟିକ ଦିଗ୍ଦର୍ଶନ ଓ ସହାୟତା (ଟିଜିଏସ୍) ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ସିଏଜିଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ

---

[2] ଉଭୟ ଟାଏଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ଟାଏଡ୍ ଅନୁଦାନ

[3] ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ 2019-20 ଏବଂ 2020-21 ତୁଳନାରେ କମ୍ ସଂଖ୍ୟକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ 2021-22 ଯୋଜନା କରିଥିଲେ, କାରଣ: i) କର୍ମଚାରୀ ଅଭାବ, ସେବା ନିବୃତ୍ତ, ସ୍ଥାନାନ୍ତର ଏବଂ ପଦୋନ୍ନତି ଅନ୍ୟ ପଦବୀକୁ ii) କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ହିସାବର ସମୀକ୍ଷା ଅନଲାଇନ୍ ମାଧମରେ କରିବା ପାଇଁ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ(ଏମ୍ଓପିଆର୍) ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ।

କରାଯାଇଥିଲା । ସରକାର ଜୁଲାଇ 2011 ରେ ସରକାରୀ ଗେଜେଟ୍‌ରେ ବୈଷୟିକ ଦିଗ୍‌ଦର୍ଶନ ଓ ସହାୟତାର ମାନଦଣ୍ଡକୁ ଅଧିସୂଚୀତ କଲେ । ଟିଜିଏସ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ ଡିଏଲ୍‌ଏଫ୍‌ଏ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦିଆଗଲା, ବିଷୟ ଭିତ୍ତିକ ଅଡିଟ୍ ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଗଲା ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଜାରି କରାଗଲା ।

1.10 ପ୍ରତିବେଦନ କରିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା

1.10.1 ପ୍ରାଥମିକ ଅଡିଟରଙ୍କ ଅଡିଟ୍ ପ୍ରତିବେଦନ

ତ୍ରୟୋଦଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗଙ୍କ ସୁପାରଶ ଏବଂ ଓଏଲ୍‌ଏଫ୍‌ଏ(ସଂଶୋଧିତ) ନିୟମ 2015 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ ଡିଏଲ୍‌ଏଫ୍‌ଏ ପୂର୍ବ ବର୍ଷର ଏକ ସଂକଳିତ ପ୍ରତିବେଦନ ପ୍ରତିବର୍ଷ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 30 ସୁଦ୍ଧା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ପାଖରେ ଦାଖଲ କରିବେ ଯାହାକି ରାଜ୍ୟ ବିଧାନ ସଭାରେ ଆଗତ ହେବ । 2020-21 ବର୍ଷର ବାର୍ଷିକ ପ୍ରତିବେଦନ ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନ ସଭାରେ 13 ଜୁଲାଇ 2022 ରେ ଆଗତ ହୋଇଥିଲା ।

1.10.2 ସ୍ଥାନୀୟ ନିକାୟଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ସିଏଜିଙ୍କ ପ୍ରତିବେଦନ

ମାର୍ଚ୍ଚ 2021 ରେ ସମାପିତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ସ୍ଥାନୀୟ ସମୀକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନ 03 ଅକ୍ଟୋବର 2023 ରେ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନ ସଭାରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଥିଲା ।

1.10.3 ଅଡିଟ୍ ଅବଲୋକନ ଉପରେ ଜବାବ/ ଉତ୍ତର

2021-22 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ 5,500 ଟି ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଏବଂ 500 ଟି ନିରୀକ୍ଷଣ ପ୍ରତିବେଦନର ତ୍ରିକୋଣୀୟ କମିଟି ବୈଠକ[4]ଏବଂ ମୁଖ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରରେ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଦ୍ୱାରା ମୀମାଂସିତ ହୋଇଥିଲା । 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2022 ସୁଦ୍ଧା, 2,987 ନିରୀକ୍ଷଣ ପ୍ରତିବେଦନ ସଂପର୍କିତ 10,714 ଟି ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଅମୀମାସିତ ରହିଥିଲା ।

2005-06 ରୁ 2014-15 ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଧାନ ମହାଲେଖାକାର (ଅଡିଟ୍-I), ଓଡ଼ିଶାଙ୍କ ତରଫରୁ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଉପରେ ନଅଟି ବାର୍ଷିକ ବୈଷୟିକ ନିରୀକ୍ଷଣ ପ୍ରତିବେଦନ ଜାରି କରିଥିଲେ । 2016 ଏବଂ 2017 ସମାପିତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ସ୍ଥାନୀୟ ନିକାୟଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ସିଏଜି ପ୍ରତିବେଦନ 2016-17 ଏବଂ 2021-22 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ବିଧାନ ସଭାରେ ଯଥାକ୍ରମେ 16 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017 ଏବଂ 26 ମାର୍ଚ୍ଚ 2018 ଏବଂ 03 ଅକ୍ଟୋବର 2023 ରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । 2019-2020 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଉପରେ ହୋଇଥିବା ଅଡିଟ୍ ଅବଲୋକନଗୁଡ଼ିକ ସିଏଜିଙ୍କର ଜିଆଣ୍ଡଏସ୍‌ଏସ୍‌ଏ ପ୍ରତିବେଦନ, ଯଥାକ୍ରମେ 03 ଅପ୍ରେଲ 2021 ଏବଂ 10 ଡିସେମ୍ବର 2021 ରେ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନ ସଭାରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହିସବୁ ପ୍ରତିବେଦନ ଗୁଡ଼ିକର ଜବାବରେ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ବିଭାଗ ସାଧାରଣ ଅଡିଟ୍ ଆପତ୍ତି ପ୍ରଭୃତିରୁ ଦୂରରେ ରହିବା ପାଇଁ ଏକ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ପିଡି, ଡିଆର୍‌ଡିଏ ଏବଂ ବିଡିଓ ମାନଙ୍କୁ ଜାରି କରିଥିଲା । ବିଭାଗ ମଧ୍ୟ ଅଡିଟ୍ ରିପୋର୍ଟ ଗୁଡ଼ିକର ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲା ଅଡିଟ୍ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କମିଟି ଗଠନ କରିଥିଲା (ଫେବୃଆରୀ 2015) ।

[4] ତ୍ରିକୋଣୀୟ କମିଟି ବୈଠକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଏଜେନ୍ସୀ, ସେମାନଙ୍କର ବିଭାଗୀୟ ପ୍ରତିନିଧି ଓ ଅଡିଟ୍ ମଧ୍ୟରେ ପୂର୍ବ ବଳକା ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଓ ନିରୀକ୍ଷଣ ପ୍ରତିବେଦନ ମୀମାଂସିତ କରିବା ପାଇଁ ହୁଏ ।

ଭାଗ ଖ

ଦାୟିତ୍ୱଧିନତା ସଂକ୍ରିୟା ଏବଂ ଅର୍ଥନୈତିକ ପ୍ରତିବେଦନ ପ୍ରସଙ୍ଗ

1.11 ଦାୟିତ୍ୱଧିନତା ସଂକ୍ରିୟା

(i) ଲୋକପାଳ (ଓମ୍ବୁଡସ୍‌ମ୍ୟାନ୍)

ଲୋକପାଳ ଏକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଯାହା ଏମ୍‌ଜିଏନ୍‌ଆର୍‌ଇଜିଏ ଧାରା 27 ଅନୁସାରେ ଗଠିତ ଓ ଏହା ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରରେ ଏମ୍‌ଜିଏନ୍‌ଆର୍‌ଇଜି ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ଯୋଜନା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅଭିଯୋଗ ଗୁଡ଼ିକର ଶୁଣାଣି ପାଇଁ ଏକ ସାଧୀନ ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରତିକାର ସଂସ୍ଥା ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ । ଏହା ସମୁଚିତ ପଦାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତିକାର ଏବଂ ଏମ୍‌ଜିଏନ୍‌ଆର୍‌ଇଜିଏସ୍ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଭୁଲ୍ କରୁଥିବା ପଦାଧିକାରୀମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଶୃଙ୍ଖଳାଗତ ଓ ଦଣ୍ଡାତ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥାଏ । ଲୋକପାଳଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ଦୁଇ ବର୍ଷ ଅଟେ, ଯାହାକି ଆହୁରି ଏକ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇପାରେ । 2021-22 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ 26 ଜଣ ଲୋକପାଳ ଏମ୍‌ଜିଏନ୍‌ଆର୍‌ଇଜି ଅଧିନିୟମ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରତିକାର ନିମନ୍ତେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଥିଲେ ।

(ii) ଲୋକାୟୁକ୍ତ

ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଜାନୁଆରୀ 2015 ରେ ଓଡ଼ିଶା ଲୋକାୟୁକ୍ତ ବିଲ୍‌କୁ ଅନୁମୋଦନ କରିଥିଲେ । ତଦନୁସାରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର (ମାର୍ଚ୍ଚ 2019) ରେ ଲୋକାୟୁକ୍ତ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶା ଲୋକାୟୁକ୍ତ, 2014 ନିୟମର ଧାରା 3 ଅନୁସାରେ ଜଣେ ସଭାଧ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ପାଞ୍ଚ ଜଣ ସଭ୍ୟଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ହେବ । 2021-22 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସଂସ୍ଥାଟି ତିନି ଜଣ ସଭ୍ୟ ଏବଂ ଜଣେ ସଭାଧକ୍ଷଙ୍କୁ ନେଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲା ।

(iii) ସାମାଜିକ ସମୀକ୍ଷା

ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଓଡିଶା ସାମାଜିକ ସମୀକ୍ଷା ଦାୟିତ୍ୱଧିନତା ଏବଂ ସ୍ୱଚ୍ଛତା ସମିତି ନାମକ ଏକ ସାଧୀନ ସାମାଜିକ ସମୀକ୍ଷା ସମିତି (ଏସ୍‌ଏୟୁ) ଗଠନ କରିଛନ୍ତି । ମାର୍ଚ୍ଚ 2022 ସୁଦ୍ଧା ଏହା ଜଣେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଏବଂ ପାଞ୍ଚ ଜଣ ସାମାଜିକ ଅଡିଟ୍ ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କୁ ନେଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, 30 ଜଣ ଜିଲ୍ଲା ଉତ୍ସ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରରେ, 285 ବ୍ଲକ ଉତ୍ସ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ସ୍ତରରେ ଏବଂ 9,592 ଗ୍ରାମ ଉତ୍ସ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ସ୍ତରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । 2021-22 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ 6,798 ଟି ସାମାଜିକ ସମୀକ୍ଷା ବର୍ଷକୁ ଦୁଇ ଥର ହିସାବରେ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ସ୍ତରରେ ଏମ୍‌ଜିଏନ୍‌ଆର୍‌ଇଜିଏସ୍ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାମାଜିକ ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ କରାଯାଇଥିଲା ।

1.12 ଉପଯୋଗ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର (ୟୁସି) ପ୍ରଦାନରେ ବିଳମ୍ବ

ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ 2021-22 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଅଡିଟ୍ ହୋଇଥିବା 16 ଟି ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ମଧ୍ୟରୁ 13 ଟିରେ ବ୍ୟୟ କରାଯାଇଥିବା 437.62 କୋଟି ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ 262.53 କୋଟି ଟଙ୍କାର ୟୁସି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

1.13 ବକେୟା ଅଗ୍ରୀମ

16 ଟି ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତିର ଅଡିଟ୍‌ରୁ ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2022 ସୁଦ୍ଧା 48.90 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅଗ୍ରୀମ ଅସମାୟୋଜିତ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ମାନଙ୍କରେ ଅଗ୍ରୀମ ଖାତା ନଥିବାରୁ ଅଗ୍ରୀମ ପ୍ରଦାନର ଅବଧି ଓ କାରଣ ପ୍ରଭୃତି ଅଡିଟରେ ଠିକ୍ ଭାବେ ଆକଳନ କରାଯାଇ ପାରିନଥିଲା ।

1.14 କ୍ୟାସ୍ ବହିର ଅବଶେଷ ମେଳ ନହେବା

2021-22 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ସମୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥିବା 16 ଟି ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ରୁ ନଅଟି ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତିରେ 11.91 କୋଟି ଟଙ୍କାର କ୍ୟାସ୍ ବହିର ଅବଶେଷ ଏବଂ ବ୍ୟାଙ୍କ ଖାତା ମଧ୍ୟରେ ତାରତମ୍ୟ ରହିଥିଲା ।

1.15 ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ହିସାବ ପରିଚାଳନା

- ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତିର ହିସାବ ସଂପୃକ୍ତ ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ଦ୍ୱାରା ରଖାଯାଏ ଓ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ମାନଙ୍କର ହିସାବରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଚାଟାର୍ଡ ଆକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟ ନିଯୁକ୍ତି ହୋଇଥାଆନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶା ସ୍ଥାନୀୟ ପାଣ୍ଠି ସମୀକ୍ଷା

ନିୟମାବଳୀ, 1951 ର ନିୟମ 20 (ଏଚ୍) ଅନୁଯାୟୀ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ବିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକର ହିସାବ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ସ୍ଥାନୀୟ ପାଣ୍ଠି ସମୀକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରମାଣିତ କରାଯାଏ ।

- 893 ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କ ହିସାବ ସମୀକ୍ଷାର ଯୋଜନା କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ 780 ହିସାବ ସ୍ଥାନୀୟ ପାଣ୍ଠି ସମୀକ୍ଷା, 2021-22 ବର୍ଷରେ ପ୍ରମାଣିତ କରିଥିଲେ ।
- ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ (ଏମ୍‌ଓଆର୍‌ଡି) ଅପ୍ରେଲ 2020 ରେ ଇ-ଗ୍ରାମ ସ୍ୱରାଜ ନାମକ ଏକ ସରଳ କାର୍ଯ୍ୟ ହିସାବ ପଦ୍ଧତି ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନ ମାନଙ୍କର ହିସାବ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ପ୍ରଚଳନ କରିଥିଲେ । ମାର୍ଚ୍ଚ 2022 ସୁଦ୍ଧା ସମସ୍ତ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କର ଭାଉଚର ଇ-ଗ୍ରାମ ସ୍ୱରାଜ୍ୟରେ ଅପ୍‌ଲୋଡ୍ କରିଥିଲେ ।